N°. 54. 1855.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag 5 Maart.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT

Parijs. — De belgische afgevaardigden zijn gisteren met de behandeling der artikelen van het financieel budget aangegaan; in een beperkt tractement hebben dezelve in eene vermindering van 300,000 fr. voor het personeel der gewapende tolbedienden aan de grenzen toegestemd.

— Het stedelijk bestuur van Gent heeft bij eene nadere bepaling van het reglement op de handhaving der orde, tervoorkoming van verdere ongemakkelijkheden, noodzakelijk gevonden te verbieden, dat zich iemand, 't zij in eenig geestelijk, of openbaar burgerlijk, of militair kostuum verkleedde. Naar het schijnt werd deze maatregel door het meerendeel der fatsoenlijke ingezetenen zelve verlangd, uit vrees voor eenige stooring der rust in de stad, alwaar de verdeeldheid der partijen nog steeds zoo groot als in eenige andere plaatsen van België bestaat. Te Brussel hebben zich ter oorzake van het ongeregelde weder eenige samenkorderingen op straat vertoond, doch [illegible] zijn naar buiten gegeven worden, met zijn doorgedrongen.

— De aandeelhouders in de nieuwe territoriale-kas te Brussel zullen binnen weinige dagen bijeengeroepen worden, om onvermijdelijk noodzakelijk bevonden wijzigingen in de pas aangenomen statuten dier instelling te brengen. Die veranderingen zouden betrekking hebben op de uitgifte van bankbiljetten, de reductie der inschrijvingen, de suppressie van het vast traktement der leden van bestuur, het verbod van speculatie in de openbare fondsen, enz.

— De brusselsche bladen kondigen een groot aantal promoties in de onderscheidene korpsen aan, welke tegen den 15den dezer zouden openbaar worden.

— Uit Antwerpen schrijft men, dat het belgisch bewind heeft moeten toegeven aan de klachten door de vischers dier stad, zoo als te Ostende, over de [illegible] hinderingen die zij in de uitoefening van hun bedrijf ondervonden, inhoudende dat te Brussel volstrekt wilde, dat de Antwerpsche vischers niet zelven ter vischvangst gingen, maar de visch van de Hollandsche vischers ter hoogte van Bath afkochten. Het oorden grond gehoven regt van invoer inmiddelschen thans ingetrokken; den 26sten ll. onder anderen was van belgisch vervoer, le Roeuf gebeesten en [illegible] zonder dat men de regten gevorderd had te Antwerpen [illegible].

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 100 ½, ⅝; Nap. 46 ½; 3p. perpet. 46 ½; 3p. 90 ⅝; Cortes 45 ¾; Span. 15 ½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten Maart.

Zonder dat er tot heden iets naders omtrent de zamenstelling van het ministerie bekend is geworden, gaan de dagbladen voort met allerlei tegenstrijdige geruchten te verspreiden. Het *Journal des Débats* meent dat de heer *Dupin* in deze wederom een hoofdrol speelt, terwijl *le Temps* en *le Constitutionel* ten stelligste verzekeren, dat van zijne benoeming niet de minste kwestie is. De aftredende ministers schijnen intusschen vol te houden, dat zij zich minder met den maarschalk *Soult* zullen vereenigen; alleen zou de heer *Fortoul*, die ook onder het ministerie *Bassano* is aangebleven, met den koning in zeer vertrouwelijke conferentie zijn geweest.

De kamer van afgevaardigden heeft gisteren eene zitting gehouden, waarin echter slechts over eenige petitien is beraadslaagd. De rapporteur *Duperré* heeft namens den minister van oorlog twee ontwerpen van wet ter tafel gebragt, over de bevordering en de regten van het legar, die reeds vroeger door de kamer werden goedgekeurd, doch bij de pairs eenigzins gewijzigd.

De [illegible] die gisteren door het *Journal des Débats* als het resultaat der commissie voor de buitenlandsche zaken in de kamer van afgevaardigden te Washington, werden medegedeeld, zijn volgens berigten van een bijzonder lid dier kamer uitgegaan, door de [illegible] van het bestuur bestreden, en met eene meerderheid van 109 tegen 105 stemmen verworpen.

— Men verneemt uit Toulon, dat het fregat *la Bellone*, onlangs van daar naar Amerika vertrokken, om het Amerikaansch eskader dat zich in die havens bevindt, te observeren.

— Het Moniteur heeft opgenomen tot den 21sten der vorige maand, hoofdzakelijk vermeldende, dat de opbrengst van afgevaardigden zich bezig hield met het ontwerp van wet over den eigendom der nationale goederen die in het jaar 1825 werden verkocht, doch later zonder schriftelijke stemming door het gouvernement teruggenomen.

Voorts was door de commissie van financien in de zitting van den 19den rapport uitgebragt over het ontwerp van wet tot regeling der [illegible] schuld, en werden daarin eenige amendementen voorgesteld.

— Van de stroppen schrijft men dat de generaal Mina, op zich eenige dagen te Elisondo te hebben opgehouden, naar Pamplona is teruggekeerd, waar hoogstwaarschijnlijk het transport dat onlangs te Aldudes werd ingevoerd, behouden is aangekomen. *Zumala Carregui* had zich met zijne hoofdmagt naar de zijde van Vittoria begeven, zoo men giste om aldaar een ander transport op te ligten dat van die zijde werd gewacht. Overigens was er weinig belangrijks voorgevallen.

(Heden, uithoofde van den Zondag, geene fonds-notering).

NEDERLANDEN.

BREDA, den 4den Maart.

Uit 's Gravenhage schrijft men dat de bewoners van het Lange en Korte Voorhout aldaar, toebereidselen tot eene prachtige illuminatie hebben gemaakt ter betooning hunner vreugde over het herstel van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, bij gelegenheid dat Hoogstdeselve zich gisteren naar den Koninklijken Nederduitschen Schouwburg zou begeven. — Op morgen donderdag zou Z. K. H. den Franschen Schouwburg met Hoogstdeszelfs tegenwoordigheid vereeren.

— Bij eene missive van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken is aan de gemeente-besturen te kennen gegeven, dat, bij gelegenheid der laatstelijk plaats gehad hebbende oproeping voor de werkelijke dienst van een [illegible] milicians der lichtingen van 1850, 1851 en 1852, welke met onbepaald verlof van hunne [illegible] wezig waren, het gebleken is, dat door de kommandanten der korpsen ten deze niet op eene eenstemmige wijze is gehandeld geworden. Daar intusschen eene gelijkvormige wijze van handelen, in dit opzigt, noodzakelijk is ter bevordering van de belangen van Zijner Majesteits dienst, heeft Z. K. H. de Prins Admiraal- en Kolonel-Generaal goedgevonden nopens dit onderwerp te bepalen, dat de chefs der verschillende korpsen van de staande armee, van de schutterij en van de vrijkorpsen, zullen worden gelast om, ceteris quo, de oproeping der manschappen, door tusschenkomst van de hoofden der gemeente-besturen te doen plaats hebben, en om eenen nominatieven staat der opgeroepen manschappen aan de gouverneurs der provincien in te zenden, met verzoek, om van hunne zijde te willen medewerken, dat de gemeente-besturen, te dien opzigte, behoorlijk aan hunne pligten voldoen. Dienvolgens zijn de verschillende militaire autoriteiten door het departement van oorlog bereids in dien zoorschreven geest aangeschreven.

— Met de thans achtervolgelijk hier te lande ontvangen reeks Javasche couranten tot den 15den november ll., heeft men ook berigten van de uitwerkingen die de aardbeving van den 10den october over eenige verdere deelen van het eiland Java gehad heeft. Dezelve is ook te Bantam, Krawang, Buitenzorg en in de Preanger-Regentschappen in een niet minder hevigen graad dan te Batavia gevoeld. In gemelde Regentschappen vooral heeft de aardbeving groote verwoestingen aangerigt. Vele gebouwen op de hoofdplaats *Tjanjor* hebben belangrijke schade geleden; de Regentswoning is gedeeltelijk ingestort en de gevangenis uit elkander gescheurd. De poststation *Tjiandjawar*, aan gindsche zijde van den berg *Mega-Mendong*, nabij *Tjipannas*, is geheel onder de aarde bedolven; hebbende vijf menschen en tien paarden daarbij het leven verloren. De meening, dat deze station was weggezonken, heeft zich niet bevestigd, maar het blijkt, dat de bedelving veroorzaakt is door eene massa aarde, steenen en gehoomte, welke losgebrokkeld zijnde, door eene geweldige overstrooming van de eerst opgemelde rivier *Tjiandjawar* werd voortgestuwd, de gebouwen van de poststatie madedeelde en dezelve als het ware onder de [illegible] verdwijnen.

Van andere plaatsen, verder oostwaarts, worden [illegible] opgedaald te gemoet gezien, daar het uit dezelve [illegible]

meerdere onheilen door de aardbeving veroorzaakt zijn, en of er eene berg-uitbarsting plaats heeft gehad.

Voorts behelzen de Javasche couranten weder, een aantal zoo burgerlijke als militaire benoemingen, onder de eerstgemelde van welke men opmerkt die van den heer *H. J. Hoogeveen* tot lid van het hoog geregtshof en van den heer *J. J. Brest van Kempen* tot directeur van 's lands drukkerij. Eindelijk melden dezelfde couranten nog het berigt van het overlijden, op den 16den september, van het lid der natuurkundige kommissie, den heer *P. van Oort*, welke te Padang, aan de gevolgen eener kwaadaardige koorts, na eene ziekte van slechts weinige dagen, bezweken is.

— Uit Zierikzee wordt het volgende geschreven:

» Een droevig ongeluk, hetwelk den persoon van *Cornelis Gerse*, arbeider op de hofstede van den landbouwer *J. van Damme*, aan den Veerdert (Eiland Schouwen) is overkomen, verdient vermelding, ook omdat daarbij de getrouwheid van een hond uitblinkt. Genoemde *C. Gerse* ging den 21sten l. met twee honden naar de duinen, aldaar in den omtrek gelegen, op de konijnenjagt; toen hij aan een van die holen kwam, welke tot dat einde gegraven worden, en waarschijnlijk zijne prooi uit hetzelve wilende trekken, stort op eens dit hol in en werd hij onder het zand bedolven. Een der beide honden kwam op de hofstede zonder den knecht terug, en hieruit maakte men op, dat hem welligt iets mogt overkomen zijn. Men trachtte hem nu op te sporen, hetwelk dan ook gelukte; doch men vond slechts zijn lijk, hetwelk de andere hond gedurende een zeer geruim tijdsverloop nog bleef bewaken."

— Een Fransch officier, die zich in de Noord-Amerikaansche Vrijstaten bevindt, deelt de volgende bijzonderheden mede, aangaande de land- en zeemagt van dat rijk.

De landmagt bestaat uit 7000 man, te weten: 4 regimenten artillerie, 7 regimenten infanterie, 1 regiment dragonders, 1 korps ingenieurs en de staf; de kaders van deze regimenten zijn zoodanig ingerigt, dat men dezelve terstede tot 15,000 man kan doen stijgen. De milicie der 24 staten is dermate georganiseerd, dat zij 1,500,000 man te veld kan brengen. In de staten langs de zeekust bestaan zij meestal uit artillerie-kompagnien; iedere kompagnie heeft hare verzamelplaats, en op welk punt van de Unie een aanval ook plaats hebbe, derwaarts kan in 14 dagen tijds 30,000 man worden gevlugt. Deze nieuwere kanalen en ijzerwegen, die overal parallel met de zeekoopen, zijn hiertoe van groot nut. De zeemagt bestaat uit 12 linieschepen, 16 fregatten, 12 brikken, 6 korvetten en een gedeeltelijk aantal stoomschepen; tot de bemanning van deze schepen zijn 6000 zeelieden benoemd.

— Het schip *de Verwachting*, Kapt. *J. H. Schipper*, met wijn, brandewijn, pruimen, enz., van Bordeaux naar Rotterdam bestemd, is, volgens berigt van Boulogne dd. 27 februarij, den vorigen avond bij Etaples gestrand, doch het volk gered; men was bezig van schip en lading zoo veel mogelijk te bergen.

— Een Amerikaansche yacht-reiziger, de heer *Rufus Porter* heeft aan het gouvernement der Vereenigde Staten den voorslag gedaan om eene reusachtig groote stoom-luchtbol te vervaardigen. Volgens de door hem aangeboden teekening ligt de ballon, die eene olyvormige gedaante heeft, even als de horizontal, is zij 500 voet lang en 50 voet in diameter, waaraan eene bedekte boot hangt van 50 voet lengte en 20 voet breedte, in welke zich kamers bevinden voor de passagiers, benevens eene stoom-machine van 10 paardenkracht, welke een rad, daar de wijze der inrichting, in beweging brengt, en eindelijk een touwladder naar den staart der vlieger, met behulp van al hetwelk de uitvinder verhoopt even goed door de lucht te kunnen varen, als een schip door het water.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 1sten Maart.

De Russische stoombootmaatschappij heeft in de vorige maand bloeijende, dat de zeevaart tusschen Riga en Lubeck dit jaar waarschijnlijk geenszins zal worden, vermits de ondervinding van verscheiden jaren geleerd heeft, dat het tegenstrijdige verkeer tusschen beide steden niet groot genoeg is, om de kosten van stoomvaart tusschen dezelve goed te maken; hebbende de Lubeksche ingezetenen de meerderheid der aandeelhouders, de jaarlijksche opofferingen vreesde, besloten de in die zaak belangstellende stoomvaartmaatschappij, om haar kapitaal te verkoopen. Deze onderneming stands met verbetteringen in het binnenlandsch verkeer voort. De staat der financiën is zeer goed, of schoon de uitgaven die van het vorige jaar nog niet met zekerheid omtrent het bedrag bekend was, verhaal men, dat het te kort van 700,000 scudi van het verledene jaar daaronder begrepen, de inkomsten alreede gedekt zijn. De schatkist is gevuld en men verbeeldt zich geen tijdsgebrek meer. Van daar dan ook dat het crediet meer en meer bevestigd werd. Van leeningen sprak men niet meer, en men koesterde de hoop, dat, indien nog eenige jaren de tegenwoordige rustige staat blijft aanhouden, de Romeinsche schuld geheel vereffend zou zijn.

Men sprak te Rome weder van eene aanstaande ontruiming van Ancona door de Franschen; er werd echter weinig geloof aan gehecht.

De heer *Elliot* was uit Napels aangekomen en zou dadelijk verder naar Londen op reis gaan, om zijne plaats in het parlement in te nemen. De gewezen Gouverneur van Ierland, de markies *van Anglesea*, zou weldra Italie verlaten en zich naar Duitschland begeven, om den raad van geneesheeren in dat land omtrent zijne gezondheid in te roepen.

— Uit Zwitserland schrijft men, dat de ontbinding van den landdag zonder eenige stoornis der openbare rust heeft plaats gehad; zelfs wil men dat een groot gedeelte der bevolking ten hoogste verstoord is over den onbilijken toegestand dien de regering bij de vertegenwoordigers heeft gevonden. Intusschen hebben drie regimenten Oostenrijksche troepen last ontvangen om naar Zwitserland te trekken, en is, gelijk reeds gemeld is, Z. K. H. de aartshertog *Ferdinand* tot militair en burgerlijk gouverneur van het vorstendom benoemd.

— De briefpost die den 10den Februarij Konstantinopel verliet, heeft volgens berigten uit Weenen niets belangrijks medegebragt. In Servie schijnt men alles tot rust en orde wedergekeerd, en vorst *Milosch* houdt zich bezig met die verbeteringen in te voeren, waarop de jongste landdag heeft aangedrongen en die hem billijk en regtmatig schijnen.

— Den 27sten l. waren te Weenen genoteerd: 5 pCt. Metall. 102; 4 pCt. 95¾; Bankaktien 1334.

ENGELAND.

Van waar komt die verslagenheid, welke zich bij het beste gedeelte der bevolking, ook van Nederland, doet bespeuren; waarvan is die plotselinge daling onzer fondsen veel als die der tuitenlanders toe schrijven; eene verslagenheid, die toch geene moedeloosheid, eene daling die toch geen *discredit* kan geheeten worden? Moet men gelooven, dat alleen de benoeming van eenen anderen spreker in het Engelsch Parlement of eene teleurgestelde verwachting bij het bekend worden van de openingsrede des Engelschen Konings daarvan de reden zoude zijn? Ideel zoude de voorbijgang van zeven edelen verdienstelijken persoon; zoude de miskenning van bewezene diensten en het kleinachten van een toonvoor levend gedrag eene zoodanige verslagenheid kunnen ten gevolge hebben en zoude men mogen veronderstellen, dat eene bloote formaliteit, zoo als dikwijls het houden eener opeisingsrede is den standaard der zeden kon doen daten, en dat ieder persoonlijk daarin niet zijne wenschen en verwachtingen vervuld ziet? Neen, het kwaad schuilt daar niet; het is dieper ingedrongen, en juist daardoor doet het zijne werking sterker gevoelen. Het is niet aan enkele betrekkelijk niet beduidende daadzaken te dat het een en ander is toe te schrijven; maar er zijn vele lieden die het er voor houden, dat, door het *elimineeren* van den regtvaardigen sir Charles Manners Sutton, er een verkeerd beginsel bij het verkiezen van den president is ingevoerd, strijdig met de gewoonten van Engeland, en in dezelfs gevolgen hoogst bedenkelijk voor de rust des lands en voor het behoud der thans zoo heilzaam werkende constitutie. Dat gevoelen is niet verwerpelijk, wanneer men overweegt, dat eene ouverwachte en *gewaande* verongelijking veelvuldig gewoonlijk, in moeijelijke tijdsgewrichten, altijd eenen ongunstigen indruk gaat, schuilt er soms eene gedachte onder, die zich vreeselijk doet kennen, als zij aan het licht gebragt en in werking toegepast wordt. Zoo wil men dan zien in de benoeming van den Baron Alexander, het nu vastgesteld beginsel, dat de president der kamer moet zijn het gevolg van de meerderheid der partijen; en dus dat hij met der daad het orgaan word der heerschende party; dat men tot en tot het blijk eene te gewenst ten dat brengt belg toebrenging der onderscheidene meeningen, moet dat de spreker een als het ware lijdelijk persoon zijn, door zijne bezadigdheid, gematigde gevoelens, regtschapenheid en beleid, gevoegd aan een juist onderscheidingsvermogen, doorzigt in moeijelijke omstandigheden, de uit een toevallig of regt verkeerd botsende gevoelens met billijkheid te bedwingen, te leiden en elk het zijne te geven. En hoe zal het nu gaan met dat beginsel, als het met regt zoo genoemd zou kunnen worden, dat de bovenbedoelde eigenschappen moet tegenwoordig zijn in den President? Mij dunkt, ik zie weldra den President storten van zijnen troon, al naar goedvinden dezer party, die in den President een harer creaturen ziende, en dat de verheffing dier party het haar werk in begrepen zal, dat zij ook het regt van [illegible]

ter van den spreker de onzijdigheid en gelijke waardeering van alle meeningen, geheel verloren moet raken. — Hoe noodzakelijk is het niet, dat het gezag des Presidents onafhankelijk is van allen invloed van partijdigheid; hoe dikwijls heeft de ondervinding niet voorgeschreven, dat de keuze van eenen spreker niet zelden afhangen van de stormen die hartstogtelijke woelingen zoo vaak kunnen doen ontstaan; maar dat de wezenlijke waarborgen regtschapenheid en onzijdigheid, de alles afdoende bewegredenen bij het uitbrengen eener keuze wezen moeten! De openbare beraadslaging heeft aan Groot-Brittannie bekend gemaakt, dat de eenzijdigste waarheden zelfs miskend kunnen worden, wanneer de driften gehoor vinden, omdat dan de stem der rede wordt verdoofd; het is te wenschen, dat de rampen, welke het gehoor geven aan die driften zoo waarschijnlijk zullen vervolgen, nog in tijds zullen kunnen worden afgeweerd, en dat de behoudende partij in Engeland het geluk zal mogen hebben, het vaderland te behoeden voor burgeroorlog en vernietiging der constitutie. Over de waarschijnlijkheid der voldoende kracht, bij het Engelsch ministerie, om iederen springvloed der radicale hervormingen met hare resultaten te kunnen vermeesteren en bedwingen, is eenige bedenking ontstaan bij het zien triomfeeren van een heilloos beginsel, en van daar die verslagenheid bij alle welgezinde burgers, van daar die daling van de publieke fondsen. Blijkbaar doet de ongelukkige uitslag van de keuze des sprekers zich gevoelen in den toon en den inhoud der openingsrede; en dit zoude niet wel anders kunnen zijn. Men heeft dit wel moeten doen, om van den beginne af aan allen aanstoot te vermijden; want hoe ligt wordt er toch eene reede gevonden, om daarmede vermeende feilen te kastijden! Het is toch in Engeland en zoo gaat het tegenwoordig evenmin in het zoo gelukkige, echt constitutionele Frankrijk, immers ook?) een strijd van beginselen; het is een strijd van personen. De derzelver Pair dreigt zich, met te gelooven, dat het voldoende zal zijn verbeteringen voor te stellen, en misbruiken te doen afschaffen; men heeft het immers gezegd, dat men geen vertrouwen stelt in het *actuele* ministerie; een ander, een meer hervormingsgezinde groep, die aan den volkswil gehoor geeft, moet het bewind in handen hebben. Als men eens zeide, die volksleiders zullen alles omverwerpen, wat dan het antwoord niet te wezen? maar als men dan eens vraagt, wat zij en voor in de plaats hebben gesteld, dan luidt het: werk en duurzaamheid belooft, moet men dan zich niet verwachten op een veelbeduidend schouder ophalen? Het is mij alsof ik aan een kruisweg stond, en waar mij een handwijzer de namen van het ministerie GREY de MANNERS aantoonende, over naar Leene met puinhoopen bezaaide vlakte, blijkbare overblijfselen van een oud eerwaardig gesticht; daar scheen alles doodsch en daar zweefden enige treurige herinneringen, als aan Babylon, Palmyra, enz. voor den geest. Toen ik terugdeinsde, op het zien van dat treurig verschiet, zag ik den anderen kant op, en daar vond ik de namen van twee groote mannen, WELLINGTON en PEEL daarbeneden; het verschiet wel niet vrolijk, maar toch bedrijvig, levendig. Daar werd met alle kracht, onder zigtbaar wijs beleid, het oude gebouw wederom opgehaald en naar de latere behoeften ingerigt. De rust, de stilte, de lijdvaart schenen, door de hoop van een spoedig wederkeeren, de vlijt der werklieden aan te wakkeren. Maar het antwoord op de vraag, WAAR HEEN? zich wachten, of kan men in twijfel zijn, waar slecht de keuze tusschen overgang of verder overblijf?

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Het blijkt thans, dat de oprigting van *de Beschaafde Maatschappij*, waarvan wij onlangs gewaagden, door vrijwillige bijdragen van belangstellenden, den vermaarden uitvinder der Boekdrukkunst, te Mainz, een gedenkteeken op te rigten, zoo weinig deelneming heeft gevonden, dat het geheele ontwerp, even als voor 30 jaren, had moeten opgegeven worden, ofschoon het model voor een gedenkbeeld reeds door THORWALDSEN voltooid is, zoo niet het Duitsche Gutenberg van *Mentz*, nu de zaak eenmaal ter harte was, dat hare eer er mede gemoeid werd, had besloten, om eene buitengewone geldleening, de nog te kort komende som van 8000 florijnen zich aan te schaffen. De geheele som der bijeengebrachte gelden bedraagt 10503 fl. 19 kr. en daarmede heeft de stad zelve, waar het gedenkteeken zou geplaatst worden, meer dan de helft gegeven. Ten *Duitschland*, zoo als in *Frankrijk*, ook bij koning LODEWIJK FILIPS, de uitnoodiging eenigen weerklank heeft gevonden. Het is vooral opmerkelijk, dat uit geheel *Groot-Brittannie*, waar anders tot dergelijke einden niet zelden milde giften worden aangeboden, niet eene enkele bijdrage is ingekomen, dan van eenen Duitschen *Dubbelaar*. Deze laaghartige onverschilligheid pleit niet zeer voor de algemeenheid der overtuiging van de onsterfelijke verdiensten, welke *Duitschland* zou hebben op de eer van de uitvinding der Drukkunst. Het kolossale gedenkteeken, door THORWALDSEN te ontwerpen, zoude te *Parijs* bij GRAJACHER in metaal gegoten worden. — Te *Dresden* houdt men zich deze winter veel bezig met voorlezingen over Wetenschap en Kunst, bijzonder met betrekking op de verzamelingen van Natuur- en Kunstvoorwerpen, welke zich in die stad bevinden. Zoo hield, onder anderen, de Hoogleraar REICHENBACH onlangs in eene groote gehoorzaal, verzeld met voorwerpen uit de natuur, eene welsprekende redevoering, bijwelke ook de Prins-Regent en de Prinses tegenwoordig waren.

FRANKRIJK. — In het gebouw van het Fransche Institut is eene nieuwe zaal vervaardigd, welke wanden met houten panneelen in dier voege beschoten zijn, dat daarin de afbeeldingen der meest beroemde Akademisten kunnen geplaatst worden, terwijl van de overigen de namen in gouden letteren aan hare plaats vinden. In de vier hoeken staan de borstbeelden van LAPLACE, LAGRANGE, VISCONTI en CUVIER. Het standbeeld van RACINE, door LEMAIRE vervaardigd, staat achter den stoel van den Voorzitter, en dat van MOLIÈRE, een kunstwerk van DUPRET, daar tegenover, aan de andere zijde der zaal. — Het Fransche Institut heeft in de zitting van den 19 Februarij, na eene vroegere vruchtelooze stemming, tot Lid verkozen den Heer SALVANDY, in plaats van den overledenen ARNAULT. Men zegt, dat de staatkundige partij der Doctrinaires aan deze benoeming eenig gewigt heeft gehecht en dezen tot een overwinning is geweest. — MEYERBEER zal eerlang eene nieuwe Opera uitgeven, genaamd *la St^e Barthelemy*. Thans houdt de Dramatische wereld zich bijzonder bezig met eene nieuwe Opera *le Juive*, waarvan de woorden door SCRIBE, de muzijk door eenen Fransch-Duitschen componist, HALEVY, vervaardigd zijn. De muzijk wordt geprezen, maar niet als meesterlijk geroemd. De ongemeene pracht van den tooneelkleed draagt veel bij, om dit stuk eenen grooten toeloop te doen vinden. — De verzameling van bescheiden voor de Fransche geschiedenis, door den minister voor het openbaar onderwijs begonnen, maakt tamelijke vorderingen. Het laatste deel der diplomatische briefwisseling over den successie-oorlog, welke MIGNET uitgeeft, is bijna voleind; het geheel zal 7 tot 8 banden uitmaken. De Militaire Gedenkschriften over evengemelden oorlog worden te gelijker tijd door den generaal PELET uitgegeven, en zullen, naar men zegt, zeer belangrijke stukken van verscheidene Fransche opperbevelhebbers behelzen; zij zullen 5 tot 6 deelen vervullen. De druk der Provençaalsche rijmkronijk over den Albigenzer-oorlog, welke FAURIEL met eene vertaling en eene verklaring uitgeeft, is begonnen; zij zal met de daarbij behoorende stukken twee deelen uitmaken. Deze Rijm-kronijk is van hoog gewigt voor de taal en geschiedenis van zulk een gewigtig en meestal zoo onbekend tijdvak. CHAMPOLLION heeft eene verzameling van diplomatische brieven tusschen *Engeland* en *Frankrijk*, in tijdrekenkundige orde gerangschikt; zij zal vele deelen beslaan. De bibliothecaris WEIS, in *Besançon*, heeft de uitgave der briefwisseling van den Kardinaal GRANVELLE op zich genomen [wij hebben daarvan bereids gesproken]; zij zal 10 deelen uitmaken. Eindelijk is de druk eener kronijk van de stad *Toters* aangevangen, welke eerst kortelings ontdekt is; de geheele verzameling wordt in quarto, op eene kunstmatige wijze, doch zonder overtollingen voorzien, ter Koninklijke drukkerij gedrukt. Voorts zal eene commissie van letterkundigen gedenkschriften uitgeven, welke slechts zijdelings tot de Geschiedenis betrekking hebben; zij heeft tot dus verre alleen de druk van ARMAINVAL's *Sic et non*, die door COUSIN ondernomen is, aangevangen. Wat verband er echter tusschen deze uitgave en de geschiedenis van *Frankrijk* bestaat, ziet men niet. Het 1ste gedeelte van OLIVIER's reize in *Zuid-Amerika*, welk uit 7 deelen in 4° zal bestaan, met 150 platen, is verschenen, en het eerste van het dagboek van JACQUEMONT, benevens dertien platen, door hem gekozen planten, wordt verwacht; andere werken verschijnen op kosten der regering, gelijk alle boeken van eenige uitgebreidheid, want de boekhandel verkeert in eenen ellendigen toestand. De Magazijnen en Encyclopedien, reisbeschrijvingen en Fransche klassieken voor twee stuivers de aflevering, verslinden alles; wat zich niet in oneindig kleine stukken laat afbrokkelen, en voor kinderen en liefhebbers bereid, en inzonderheid met houtsnee-platen doorstikt is, vindt geen drukker; zelfs deze boekensnippering begint de markt te overkroppen, en weldra zal hij die hoog wat kleiners, iets meer digt en dig zal weten uit te vinden, zijn geluk maken.

BELGIË. — De Heer ROTHSCHILD heeft, ten einde zijn verblijf te *Antwerpen*, de werkplaats van den Kunstschilder WAPPERS bezocht, en denzelve eene schilderij voor den prijs van 20,000 franken besteld, waarvan hij het onderwerp ter keuze van den schilder heeft gelaten.

NEDERLANDEN. — Op aanstaanden Maandag, den 9 dezer, zal men een' aanvang maken, bij den Boekhandelaar MANDEMAKER te *'s Gravenhage*, met den verkoop van eene uitgebreide en fraaije verzameling Boeken, en eene zeldzame en zeer belangrijke verzameling van *Autographen*, of brieven en andere eigenhandige stukken, grootendeels van Nederlandsche Vorsten en andere voorname Mannen en Vrouwen, zijnde deze zeldzame verzameling de vrucht van reeljarige vlijt. Onder deze Autographen, welke dagelijks des namiddags verkocht worden, komen een twintigtal brieven voor van WILLEM DE ZWIJGER, uit het Huis ten Oranje-Nassau, een paaren gedateerd uit FRANKENDAEL, en een origineele acte van graafe, onderteekend door MARIA LOUISE, als Regentesse van *Frankrijk*, in 1813; ruim 50 brieven van zee- en landbevelhebbers, waaronder van de luitenant-admiralen TROMP en DE RUYTER en van den hertog VAN WELLINGTON, benevens die van Staats- en Regeringsmannen, alle tot het Vaderland betrekkelijk, een aantal van onderscheidene, zoo binnen- als buitenlandsche Staatsmannen, voor een gedeelte van DE KNUYT, ARNHEIM en WITT, HUYGENS en anderen; voorts van beroemde geleerden, zoo als SCALIGER, PANNEELS, DESCARTES, BOXHORN, HUGENS; van hervormde Predikers, schilders en kunste-

naars, zoo als VONDEL, ANNA MARIA SCHUURMAN, HELMERS, TULLEKENS, van minister van buitenlandsche Mogendheden en andere beroemde of berugte personen, zoo als D'ESTRADES, CHESTERFIELD, BARRERE, CANNING, TALLEYRAND, PIERRE en VARENNES. Eindelijk eene uitmuntende verzameling van ongeveer 2 handteekeningen van al de Raadpensionarissen van *Holland* en *Zeeland*, en van de voornaamste personen, die, sedert het bestaan van het Gemeenebest, de hoogste posten in *Nederland* hebben bekleed, met biographische aanteekeningen, wapens en portretten; en eene tweede verzameling van originele handteekeningen van aanzienlijke Nederlandsche personen, leden der regering, gelieerden en hoofdofficieren. Op den 1sten April zal door de heeren CHRISTIE en MANSON te *Londen* openbaar verkocht worden de kostbare verzameling schilderijen, nagelaten door den heer CHARLES TOWNSHEND. Onder andere uitstekende kunstwerken vindt men in deze verzameling het meesterstuk van TENIERS, de Boerenkermis, afkomstig uit het kabinet van CHOISEUL; de bekende schoone *Berghem* uit de verzameling van VAN DER PALS; de *Ruisdaal* van BRENTANO; eene uitmuntende van REMBRANDT en verscheiden voortreffelijke stukken van WOUWERMANS, CUYP, A. VAN DE VELDE, MURILLO, enz.

Letterkundig Berigt.

Handleiding voor de Aardrijkskunde van Nederlands Oost- en West-Indische Bezittingen, door G. LAVA. Utrecht bij E. E. BOSCH, 1834; IV en 116 bladz. Prijs f 1,00.

Dit geschrift is de voorloopers van een uitgebreider Handboek ter kennis van Neerlands overzeesche bezittingen, waaraan de schrijver arbeidt, en waartoe hem van verschillende Officieren van de marine de toezegging van journalen en andere berigten, gedaan is. Deze handleiding splitst zich in twee hoofddeelen, waarvan het eerste de *Oost-*, het tweede de *West-Indische* kolonien behandelt. Het eerste bevat, na eene inleiding, waarin kortelijk en voor zoovel de in eene zoo beknopte handleiding en in vijftal bladzijden geschieden kan, de geschiedenis der Oost-Indische kolonien in de voornaamste hoofdtrekken geschetst wordt, vervolgens leert men het algemeen Beheer dier kolonien kennen, en worden dan achtervolgens behandeld: *Java*, *Madoera*, *de Moluksche eilanden*, *Celebes*, *Borneo*, *Billiton*, *Banka*, *Sumatra*, *Bencoelen*, *Sumbawa*, *Timor*, *Larvat*, *Wannimer*, *Nieuw-Guinea* en *Lampong*. Het tweede hoofddeel gewaagt eerst over tot de West-Indische Bezittingen, en behandelt en doorloopt eerst de Bezittingen in *Amerika*, bestaande uit *Suriname*, de *Curaçaosche eilanden* en de Nederlandsche *Antillen*, daarna de *Kust van Guinea*. Die tot eene meer volledige kennis van Neerlands Kolonien een eersten stap wenscht te doen, zal door middel van deze Handleiding gemakkelijk en naauwkeurig overzigt over het geheel dier kolonien kunnen nemen, en ongetwijfeld naar het grootere werk verlangen, waarvan de Schrijver in de Voorrede zegt reeds verre gevorderd te zijn.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Onderaardsche Kanalen. — In Engeland graaft men al meer en meer bergen en heuvels door, ten einde ijzeren spoorwegen er doorheen te leiden, en overweegt desgelijks dezelfde middelen te gebruiken, waarop men dan den weg regtlijnig voortleidt. Deze zoude inderdaad goedkoope handelwijze zoude ook dikwerf bij kanalen aangewend worden, waar zij nog andere voordeelen oplevert. Kanalen, welke onder den grond voortgaan, of daar, waar zij de open lucht thans doorsnijden, overwelfd worden, hebben 1) het gebrek, dat de bezoarhaan, dewijl het water in dezelve niet bestreken, 2) behoeven geene sluizen; 3) hebben zelden gebrek aan water, dewijl in de diepte steeds meer water is, en onder den grond tevens minder verdampt. In Hanover werd reeds voor eenen geruimen tijd voorgeslagen, van uit den Harz eene galerij in het naburige land te brengen, om de bergsteen goedkoop door middel van onderaardsche kanalen te kunnen vervoeren, en desgelijks de bergproducten goedkoop van het naburige land te kunnen terugvoeren. Zulk eene galerij zoude tevens het gebergte, met betrekking tot deszelfs ertslagen, eene groote streek ver leeren kennen, en dus tot menige nuttige ontdekking brengen.

164ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

1ste Trekking.

N°. 4162 een prijs van 1000 gld.
» 1500 »
» 13209 » 1000 »
» 8017 » 1000 »
» 17123 » 1000 »
» 10163 » 1000 »

2de Trekking.

N°. 6552 een prijs van 1000 gld.
» 10538 » 2500 »
» 10999 » 1000 »
» 3005 » 1000 »

3de Trekking.

N°. 4162 een prijs van 1000 gld.
» 1500 »
» 13209 » 1000 »
» 8017 » 1000 »
» 17123 » 1000 »
» 10163 » 1000 »

Naar aanleiding van het Besluit van Z. M. den Koning, dat de Trekkingen der Nederlandsche Loterij voortaan niet meer, zoals dezelve bij Koninklijk Besluit van 1 Maart 1826 (Staatsblad N°. 12) waren bepaald, in de maanden Januarij, April, Julij en October, maar in de maanden Maart, Junij, September en December zullen plaats hebben, zijn de Trekkingen, welke bij de Wet